Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar

Publication details, including instructions for
authors and subscription information:

<http://www.tandfonline.com/loi/sgff19>

Sandstensblock med Paradoxides från Gröningen

Bernhard Lundgren

Published online: 06 Jan 2010.

To cite this article: Bernhard Lundgren (1874) Sandstensblock med Paradoxides från Gröningen, Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar, 2:2, 44-45, DOI: [10.1080/11035897409448646](https://doi.org/10.1080/11035897409448646)

To link to this article: <http://dx.doi.org/10.1080/11035897409448646>

PLEASE SCROLL DOWN FOR ARTICLE

Taylor & Francis makes every effort to ensure the accuracy of all the information (the "Content") contained in the publications on our platform. However, Taylor & Francis, our agents, and our licensors make no representations or warranties whatsoever as to the accuracy, completeness, or suitability for any purpose of the Content. Any opinions and views expressed in this publication are the opinions and views of the authors, and are not the views of or endorsed by Taylor & Francis. The accuracy of the Content should not be relied upon and should be independently verified with primary sources of information. Taylor and Francis shall not be liable for any losses, actions, claims, proceedings, demands, costs, expenses, damages, and other liabilities whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with, in relation to or arising out of the use of the Content.

This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction, redistribution, reselling, loan, sub-licensing, systematic supply, or distribution in any form

to anyone is expressly forbidden. Terms & Conditions of access and use can be found at <http://www.tandfonline.com/page/terms-and-conditions>

hafva af den bekanta på god mergeljord gerna växande Hästhofven (*Tussilago Farfara* Lin.), emedan nämnde växt torde mera bevisa, att i jorden finnes ett större förråd af lösliggjorda växt-näringsämnen än en stor rikedom på kalk. Deremot anser jag att intet afseende bör fästas vid förekomsten af Björnhallon (*Rubus Fruticosus* Lin.) såsom bevis på en kalkhaltig eller mergelhaltig jordmån, såsom jag vill minnas THAER och några andra författare påstå.

Såsom svar på den af Hr E. ERDMANN framställda frågan får jag, på grund af hvad jag nu haft äran meddela, såsom min åsigt uttala: att en lerhaltig jordart, som innehåller så mycket kolsyrad kalk att dess närvaro tydligt gifver sig tillkänna vid pågjutning med en utspädd syra, bör benämnas *mergel*, oberoende af dess större eller mindre kalkhalt, och kunna benämningarne svag eller rik *mergel* (ehuru relativa begrepp) likväl någotsånär uttrycka mergelns värde, och därför i praktiken begagnas.

LUNDGREN, BERNHARD. *Sandstensblock med Paradoxides från Gröningen.*

Genom LINNARSSONS och NATHORSTS uppgifter (Öfvers. af K. Vet.-Ak. Förh. 1873, N:o 5 och Geol. För. Förh. Band. 1. N:o 13) har uppmärksamheten riktats på förekomsten af sandstensblock med *Paradoxides* såväl i Skåne som i Norra Tyskland, och följande meddelande torde lemna ett ytterligare bidrag härtill. En större samling block från Hondsrug nära Gröningen i Holland har af Borgmästare DE SITTER i Gröningen skänkts åt Lunds Geologiska Museum, och ibland dessa block har jag påträffat ett stycke sandsten med fragment af en *Paradoxides*. F. ROEMER har visat, att de försteningsförande blocken från Gröningen till den vida öfvervägande mängden äro öfversiluriska och närmast öfverensstämma, såväl i petrografiskt som paleontologiskt afseende, med Gotlands öfversiluriska bildningar (Neues

Jahrbuch etc. 1858; TORELL: Öfvers. af K. Vet.-Ak. Förh. 1873, N:o 1), och han framhåller särskildt, att vid Gröningen ej träffats någon öländsk bergart. Från ett par ställen i Norra Tyskland omnämner han deremot sandstensblock, med *Paradoxides Tessini*, hvilkas moderklyft han hänför till Öland (Zeitschr. d. Deut. geol. Gesellschaft 1862).

Nu ifrågavarande block från Gröningen består af en gråhvit, finkorrig, temligen hård sandsten, som endast visar otydliga spår till skiktning och skiffring; på dess ena sida synas 2 stycken af ett hufvud, ett par fragment af thorax, samt ett nästan fullständigt pygidium, hvilket senare fullkomligt öfverensstämmer med pygidiet af *Paradoxides Tessini*, till hvilken art äfven styckena af caput tyckas hafva hört, och då likaledes thoraxbitarna likna denna arts, så synes det vara höjdt öfver allt tvifvel, att det är *Paradoxides Tessini*, som finnes i nämnda sandstensblock. Dessutom innehåller detsamma några otydliga spår efter maskar. I afseende på blockets ursprungliga moderklyft torde man hafva anledning, efter hvad man har sig bekant, att söka densamma antingen i Skåne eller på Öland. Det enda ställe inom förstnämnde provins, hvarest sandsten, innehållande trilobiter, förekommer i fast klyft är, så vidt jag vet, vid Tunbyholmssjön i Smedstorps socken vester om Cimbrishamn, hvarest jag i en sandsten funnit fragment af en trilobit, som möjligen kan vara *Paradoxides Tessini*, men som är för illa bevarad för att kunna noggrant bestämmas. Denna sandsten är emellertid ganska olik blocket från Gröningen och närmar sig mera den bergart, som på Bornholm fått namnet "Grønne Skifere", utan att dock fullkomligt öfverensstämma härmed. Att döma efter beskrifningen på den öländska sandstenen, synes blocket från Gröningen ej heller likna denna i petrografiskt afseende, så att fullkomligt likadan bergart ej tyckes vara känd i fast klyft.